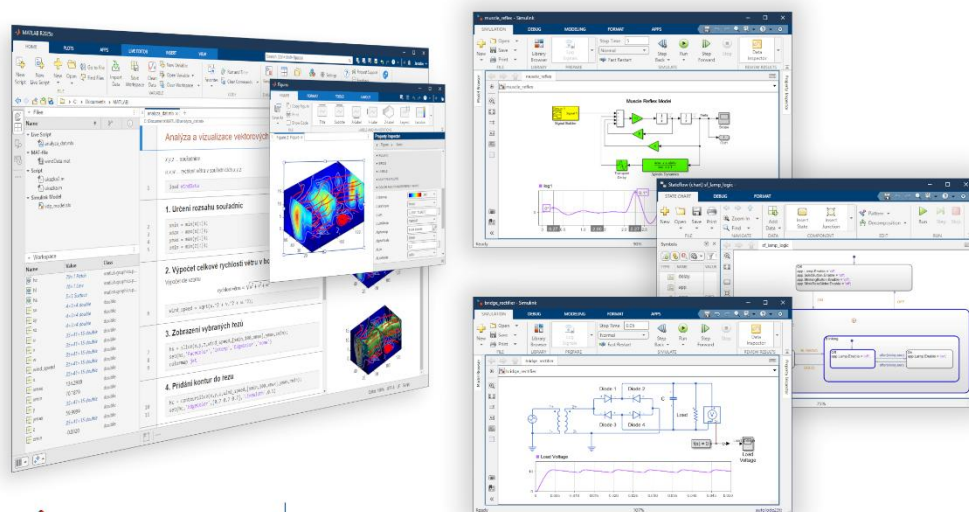

Návrh riadiacich systémov založený na modeloch: od PID po MIMO

Michal Blaho

blaho@humusoft.sk

www.humusoft.cz

info@humusoft.cz

www.mathworks.com

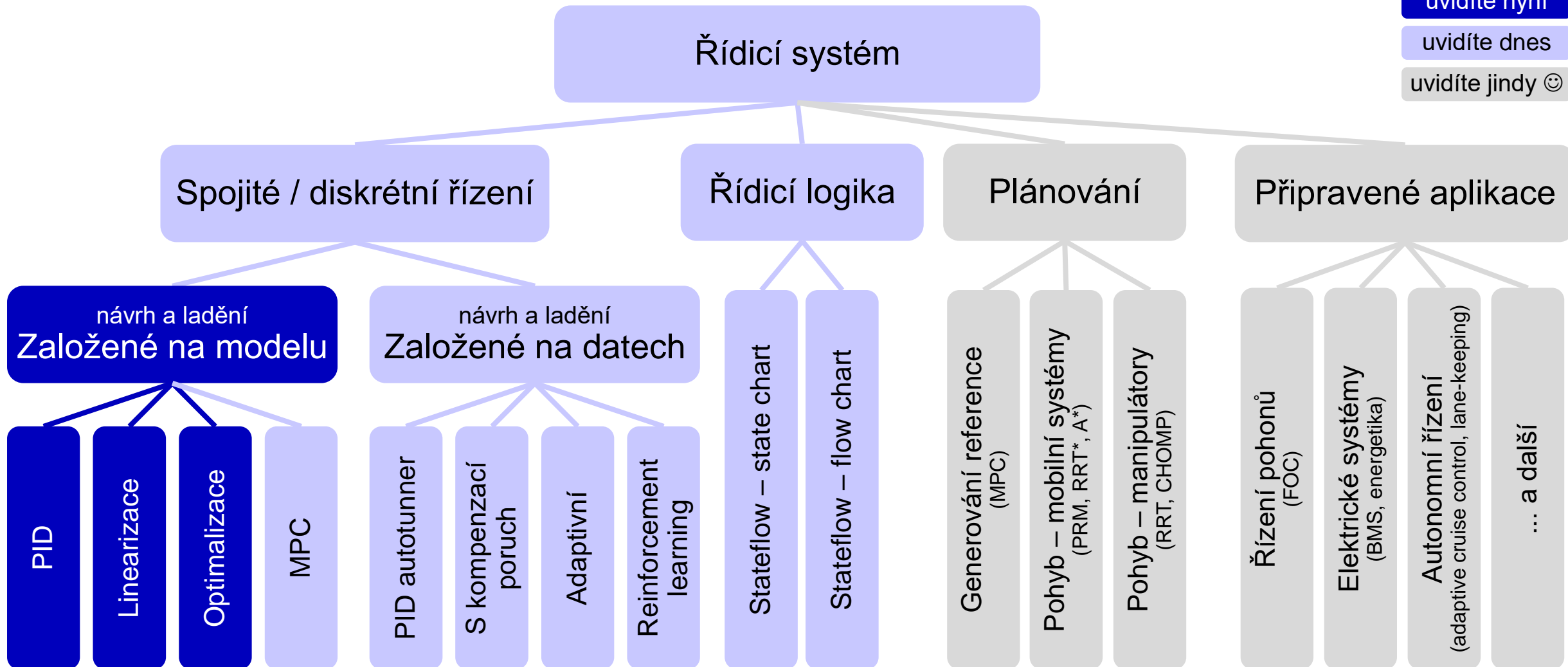
Možnosti návrhu řídicích systémů v prostředí MATLAB

(výběr možností)

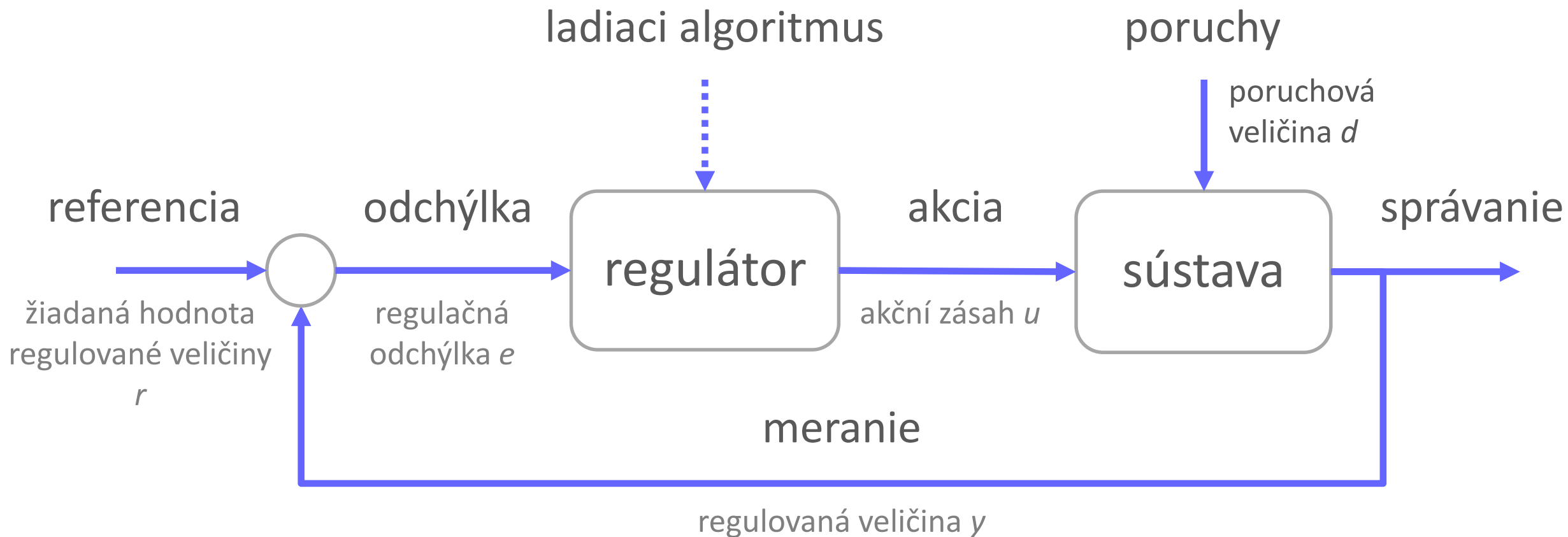
uvidíte nyní

uvidíte dnes

uvidíte jindy 😊

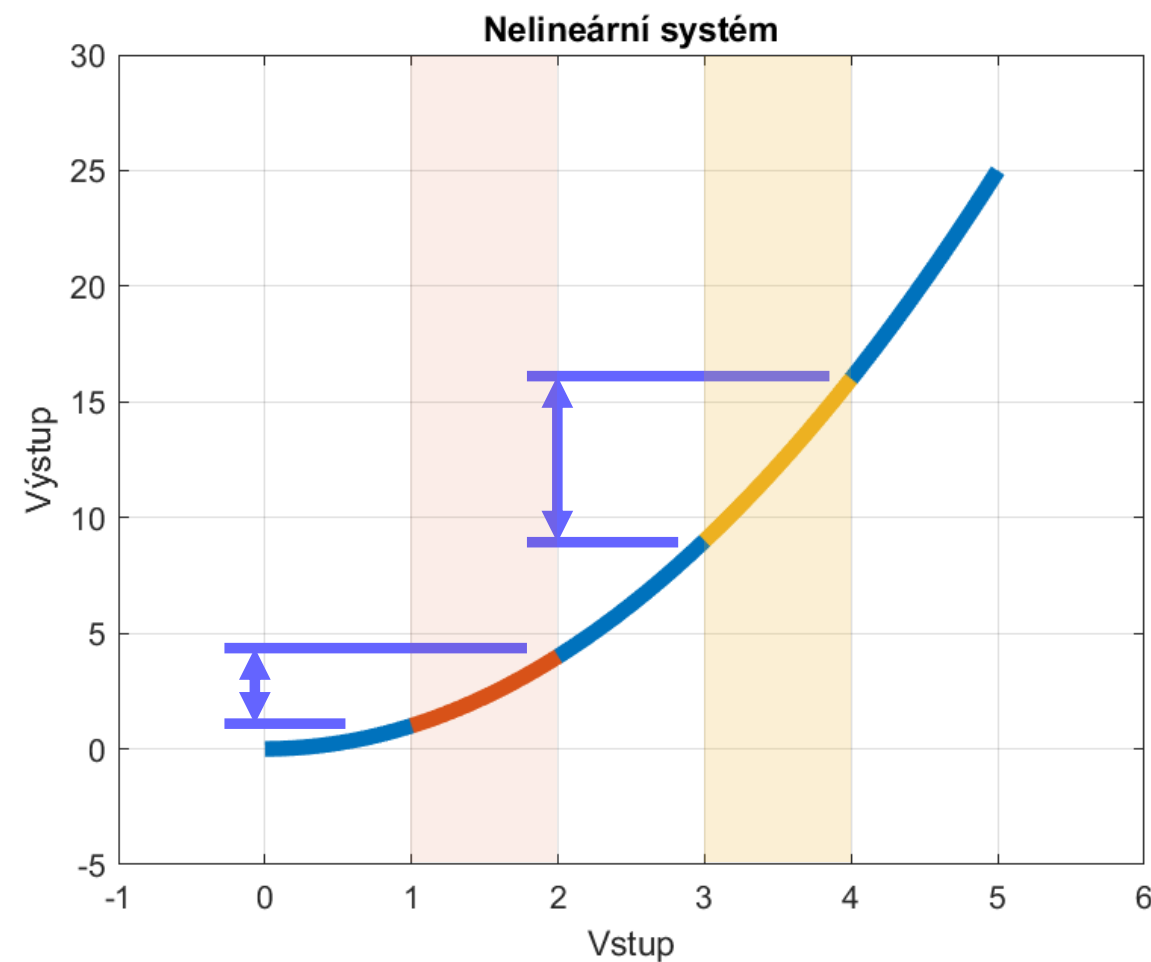
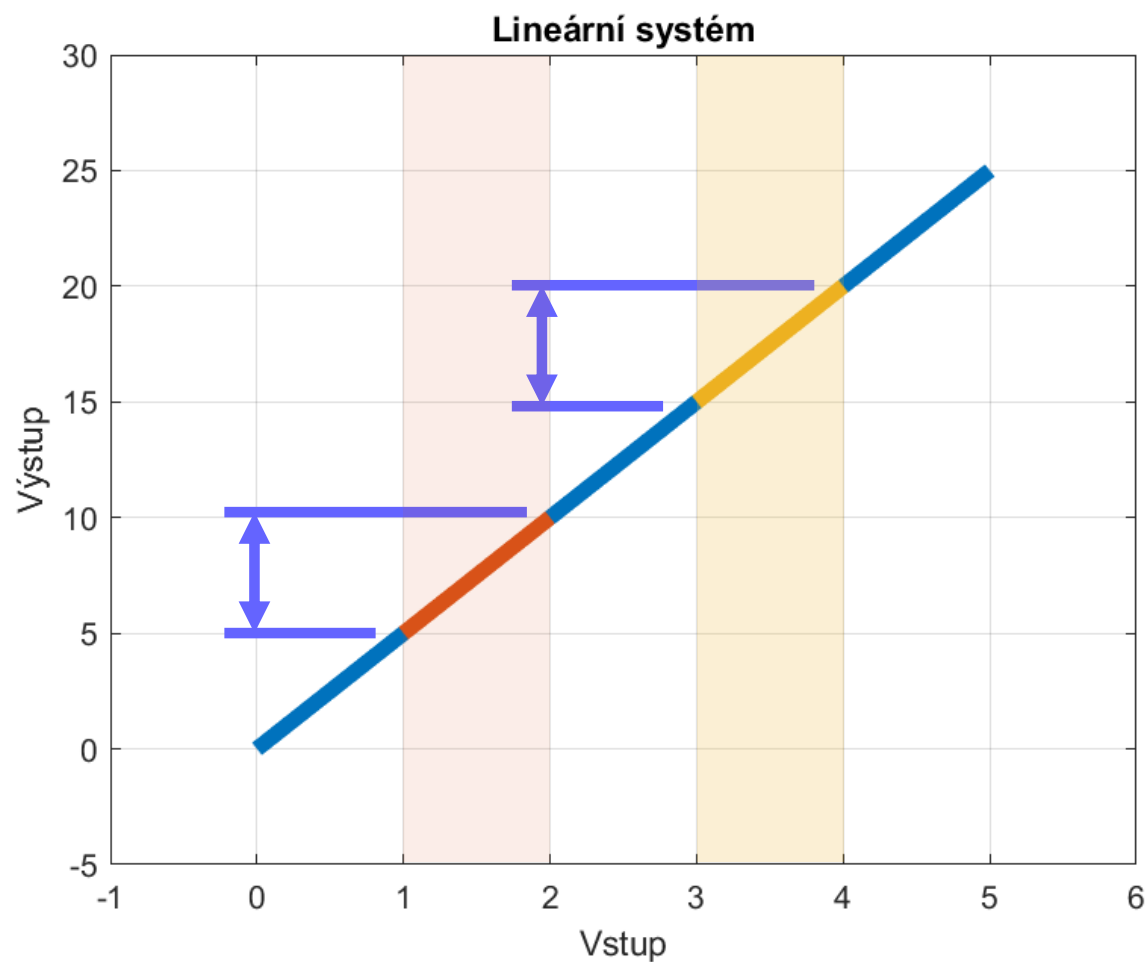
Základná schéma riadiaceho systému

Ladenie riadiacich systémov

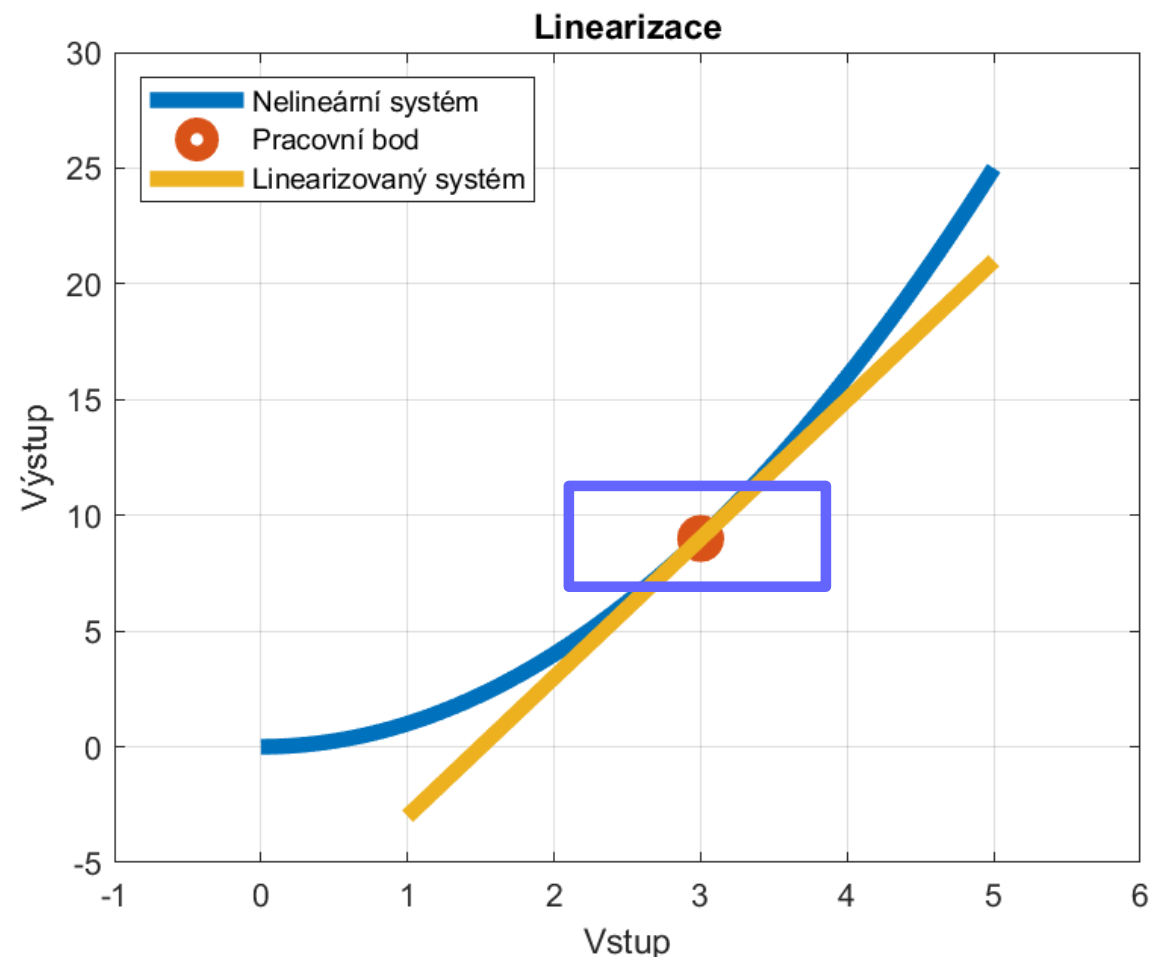
- Ladenie na základe linearizácie
  - „know-how“ lineárna teória regulácie
    - stabilita systému, metriky, metódy ladenia
  - SISO, MIMO
  - ladenie v časovej aj frekvenčnej oblasti
  - metódy pre robustný návrh
  - nezávislé na konkrétnom experimente
  - rýchlosť
  - obmedzená platnosť lineárneho modelu
  - nutné overiť s nelineárnym modelom
- Ladenie na základe optimalizácie
  - pracuje s nelineárnym modelom
    - optimalizácie chovania na nelinearity
  - SISO, MIMO
  - ľubovoľná používateľské kritéria
  - závislé na konkrétnom experimente
  - nie sú k dispozícii analytické závery
  - výpočtovo náročné
- Možná kombinácia oboch prístupov

Lineární systém vs. nelineární systém

Linearizácia modelu

- Lineárna aproximácia chovania vo zvolenom pracovnom bode
  - náhrada platí iba v okolí pracovného bodu
- Nástroje pre linearizáciu
  - grafická aplikácia *Model Linearizer*
  - súčasť nástrojov pre ladenie
- Prečo používať lineárnu aproximáciu?
  - jednoduchosť
  - funkcie pre analýzu chovania systému
  - nástroje lineárnu teóriu riadenia

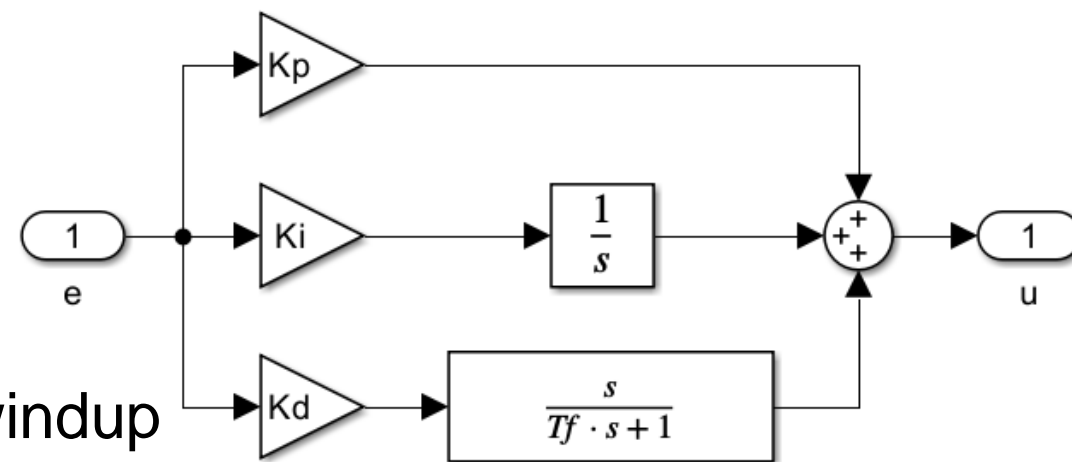
PID regulátor

- 3 komponenty:
- P proporcionálna - K_p
  - akčný zásah úmerný odchýlke
- I integračná - K_i
  - „zachytenie minulosti“
  - odstránenie trvalej (malej) odchýlky
- D derivačná - K_d
  - „predikcia budúcnosti“
  - akčný zásah úmerný rýchlosti zmeny odchýlky
- ďalšie nastavenia: saturácie zásahu, anti-windup

$$u(t) = K_p e(t) + K_i \int_0^t e(\tau) d\tau + K_d \frac{de(t)}{dt}$$

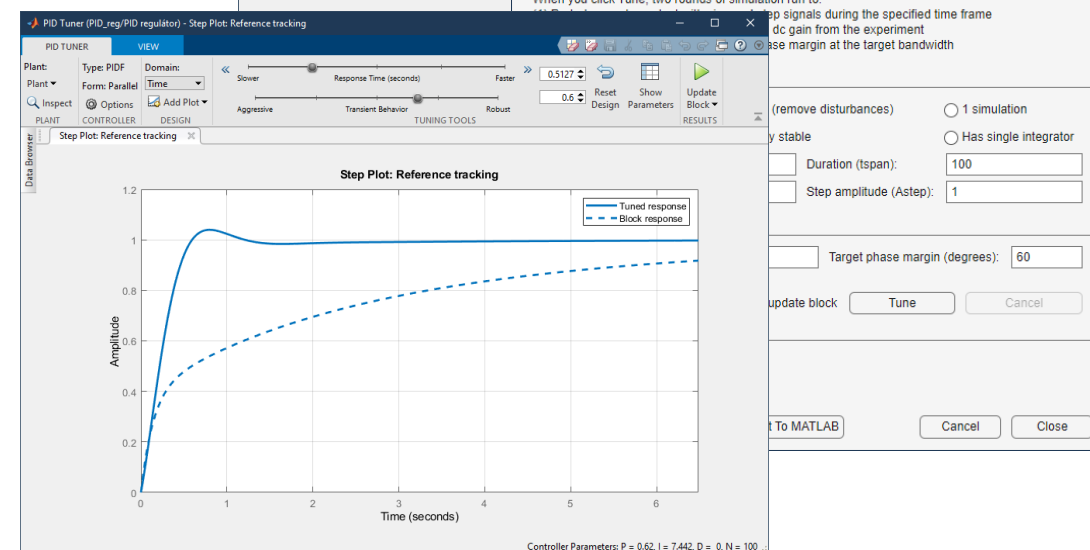
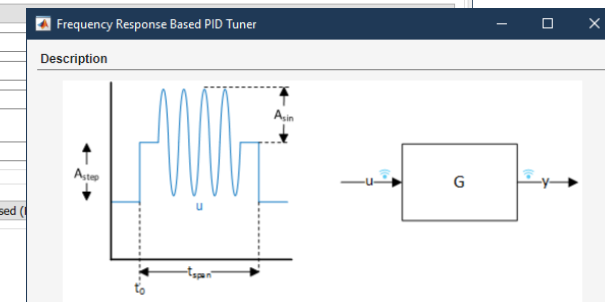
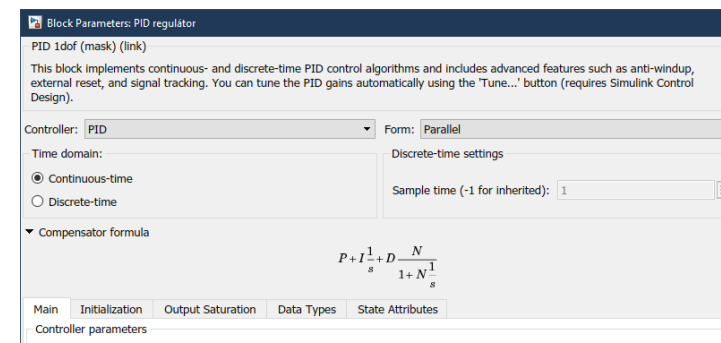
$$U(s) = C(s)E(s) \quad \text{--- } C(s) = K_p + K_i \frac{1}{s} + K_d s$$

$$C(s) = K_p + K_i \frac{1}{s} + K_d \frac{s}{T_f s + 1}$$

Ladenie PID regulácie

- Pre jednoslučkovú PID reguláciu
  - viacero slučiek ide ladiť jednu po druhej
- Využíva linearizáciu sústavy
  - možná voľba pracovného bodu
- Grafická aplikácia *PID Tuner*
  - ladenie na základe prechodovej odozvy
- *Frequency Response Based PID Tuner*
  - pre sústavy, ktoré nejde linearizovať
- Integrovaná identifikácia systému
  - fitovanie prenosovej funkcie z I/O dát

Ukážka: Regulácia hladiny s PID Tuner

The screenshot displays the Simulink environment for a water level control system. The main workspace shows a control loop where a reference value of 0.7 is compared with the current level h . The error signal is processed by a PID controller, which outputs a control signal u to an inlet valve. The inlet flow Q_1 is limited by a maximum flow of 0.005. The outlet valve is controlled by a gain of 0.5, and the resulting outflow Q_2 is proportional to the square root of the level, $Q_2 = k_2 \sqrt{h}$, with $k_2 = 0.0045$. The water level h is modeled by a first-order system with a gain of 5 and a time constant of 1 second. The PID tuner is configured with a transient behavior of 0.9 (Robust) and a response time of 5 seconds.

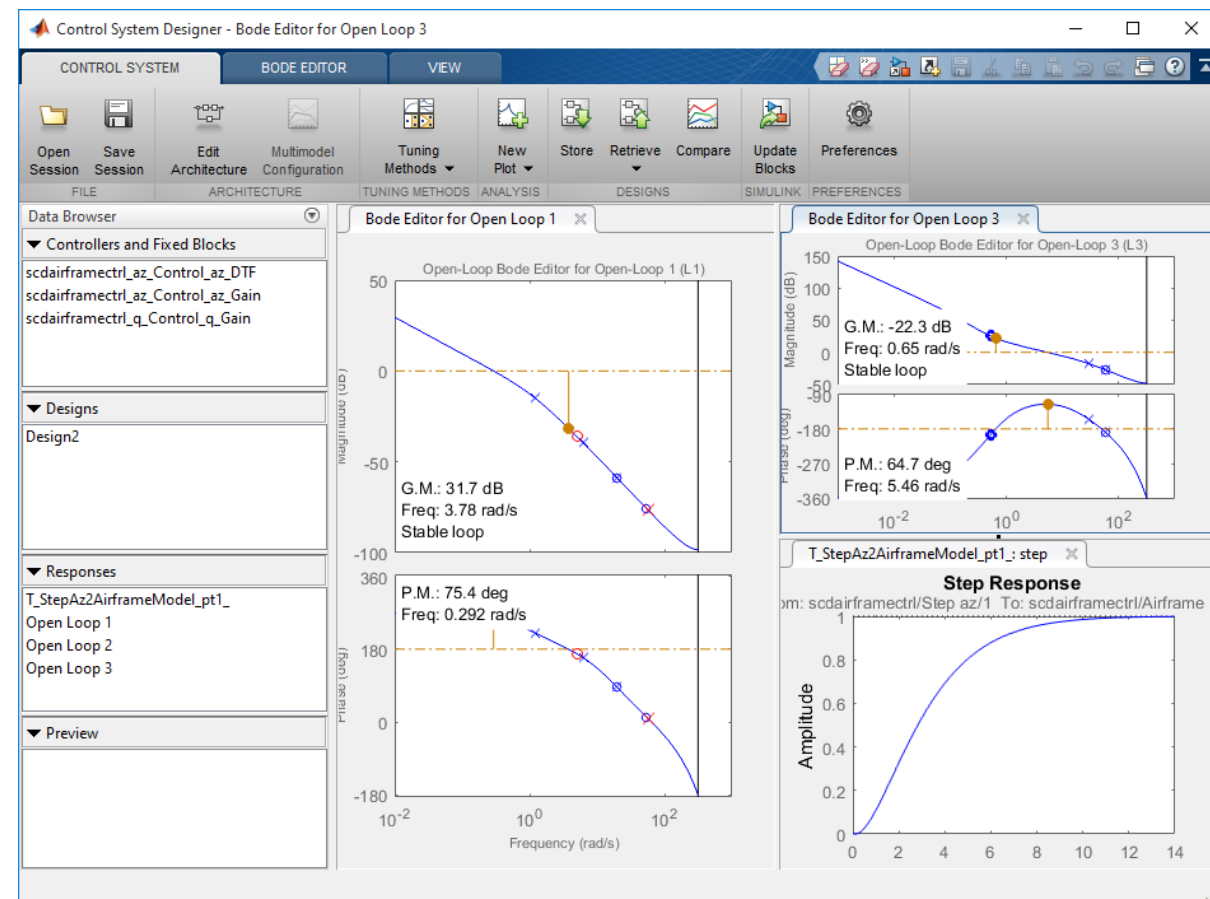
On the right, two control knobs are visible: "Zadana hodnota: Value" (setpoint) and "Vystupni ventil: Gain" (outlet valve gain), both set to 0.7. A vertical scale for the water level h is also shown, ranging from 0 to 1.

At the bottom left, a 3D visualization window titled "Vizualizace ve 3D" shows the physical components: "Voda.scale" (water level), "Voda.translation" (water level translation), "Pritok.scale" (inlet flow), and "Vytok.scale" (outlet flow). To the right, a schematic of the tank shows the inlet flow Q_1 , outlet flow Q_2 , and water level h . The governing differential equation is:

$$\frac{dh}{dt} = k_1(Q_1 - k_2 \sqrt{h})$$

Návrh a ladenie všeobecných riadiacich štruktúr

- Všeobecné SISO slučky
  - prenosové funkcie, ZPK, SS, PID
- Využíva linearizáciu sústavy
  - možná voľba pracovného bodu
- Ladenie systému
  - algoritmy pre automatické ladenie
  - grafické ladenie
  - analýza grafmi v rôznych doménach
  - manuálna úprava pólov a núl
- Grafická aplikácia
  - Control System Designer

Ukážka: Regulácia hladiny s Control System Designer

Nadoba_rizeni_PID_tuned - Simulink

SIMULATION   DEBUG   MODELING   FORMAT   APPS

Stop Time: inf
Normal
Fast Restart

Step Back   Run   Step Forward   Stop

Data Inspector

Nadoba_rizeni_PID_tuned

Nadoba_rizeni_PID_tuned

Nastavení PID tuner
Transient Behavior = 0.9 (Robust)
Response Time = 5 s

Žadaná hodnota výšky hladiny: 0.7
Zadana hodnota

PID regulátor: PID(z)_f

Model výtoku z nádoby

Maximalní prítok: 0.005
Vstupní ventil: Q1

Výstupní ventil: 0.5
Q2

dh/dt: k1

dh/dt: 1/s

h

Zadana hodnota: Value: 0.5

Výstupní ventil: Gain: 0.5

Vizualizace ve 3D

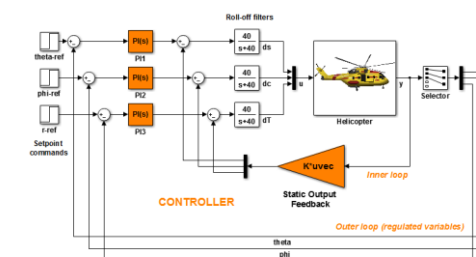
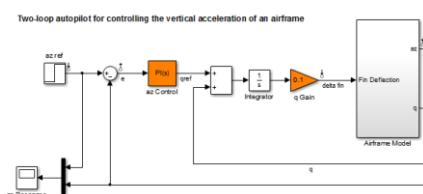
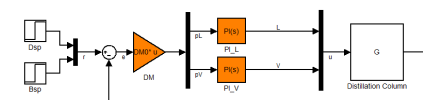
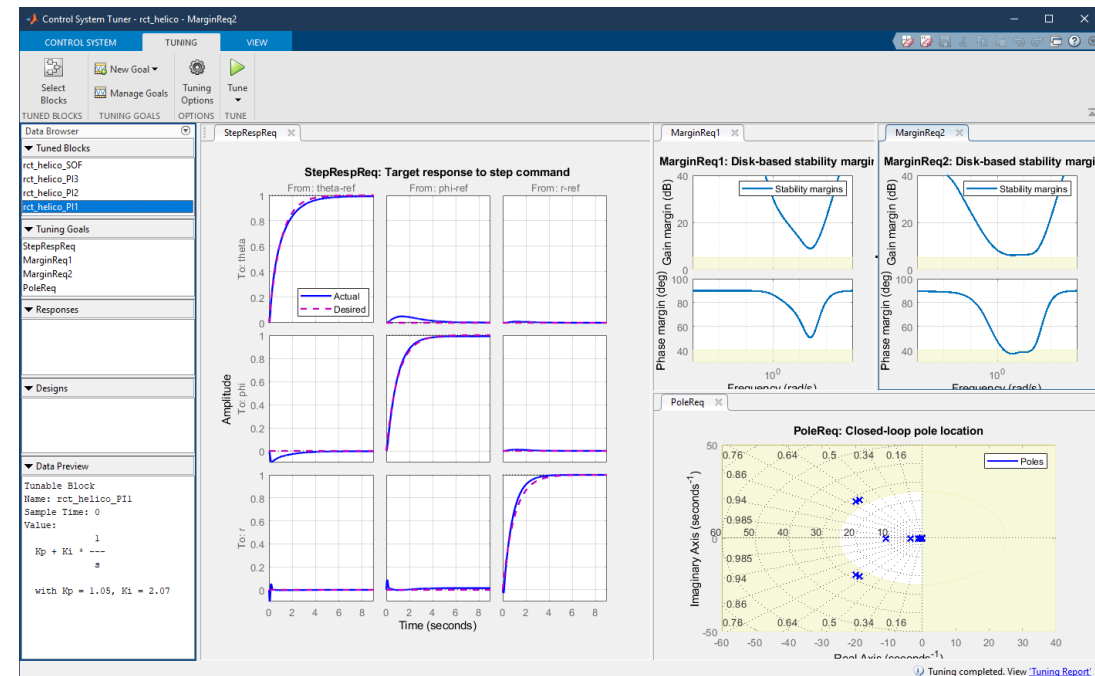
- [h] → Voda.scale
- [h] → Voda.translation
- [Q1] → Prítok.scale
- [Q2] → Vytok.scale

$$\frac{dh}{dt} = k_1(Q_1 - k_2\sqrt{h})$$

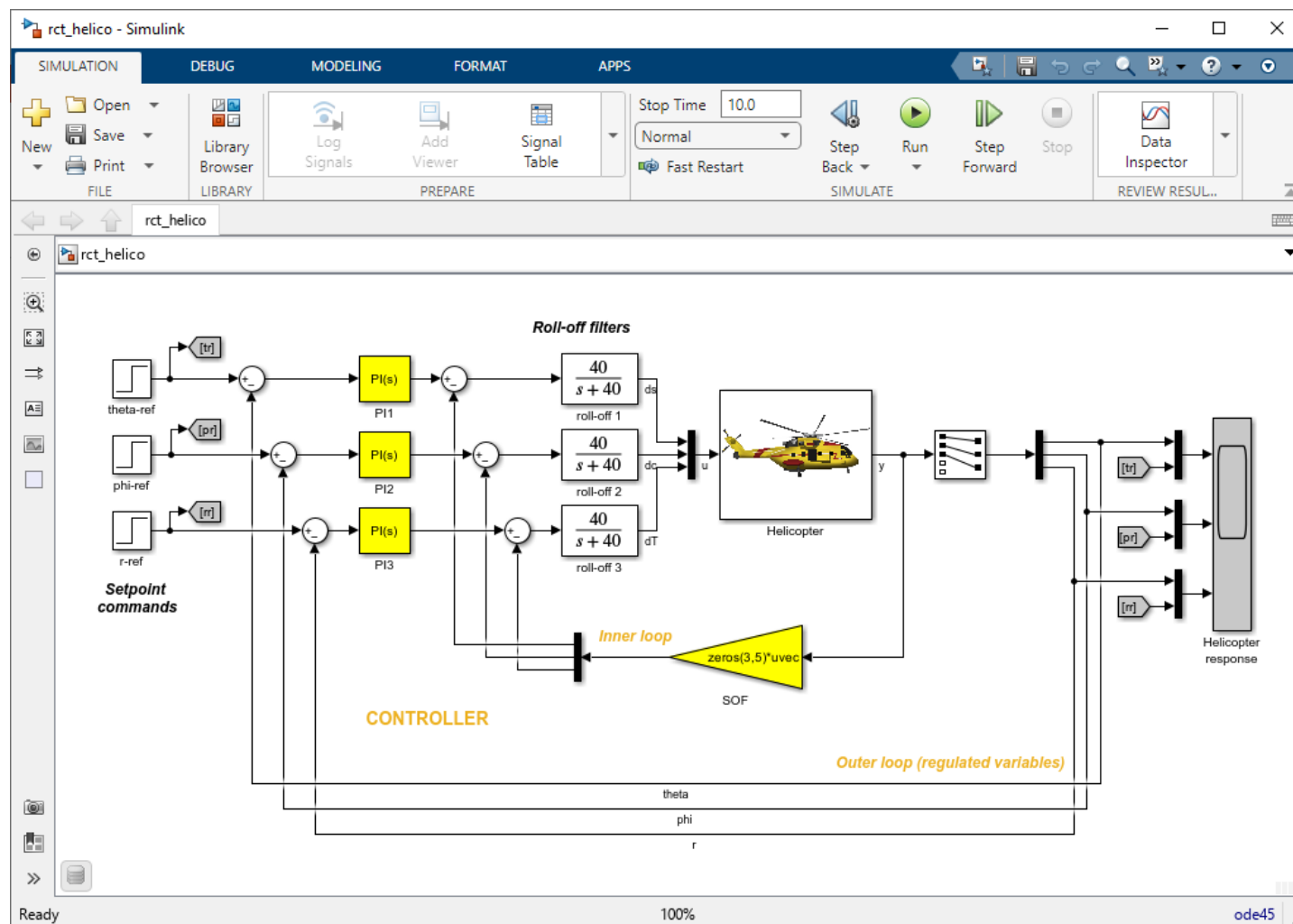
Ready   100%   VariableStepAuto

Ladenie systémov s viacerými vstupmi a výstupmi (MIMO)

- Ľubovoľná štruktúra riadiaceho systému
  - spolčené ladenie všetkých prvkov
  - linearizácia modelu a nehladáka optimalizácia
- Knižnica nastaviteľných kritérií
  - v časovej a frekvenčnej oblasti
  - kritéria stability
- Grafická aplikácia
  - Control System Tuner

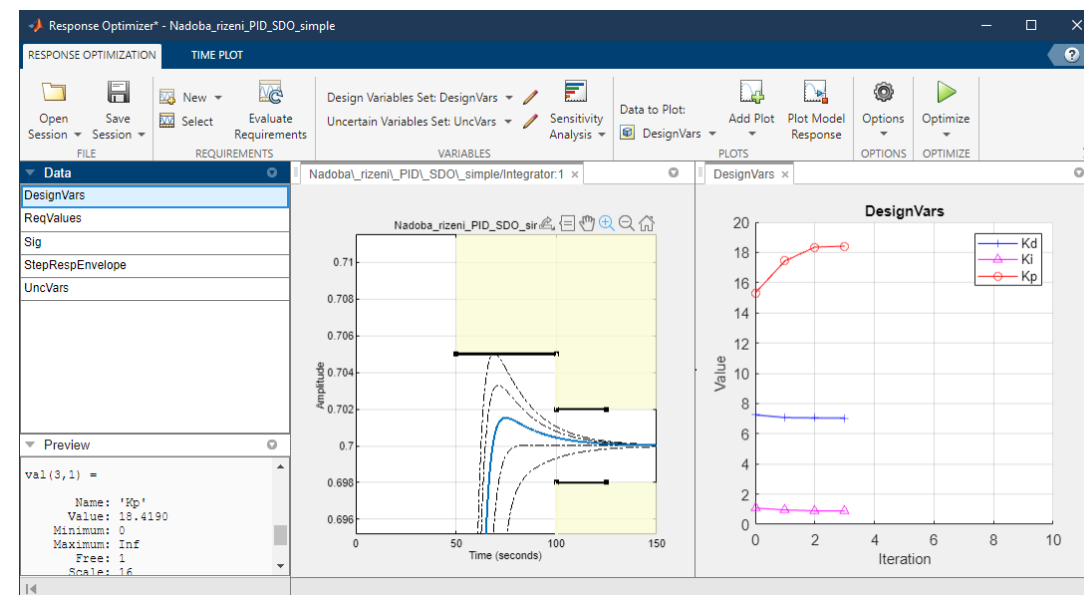

Ukážka: Riadiaci systém 3x PI a stavová spätná väzba

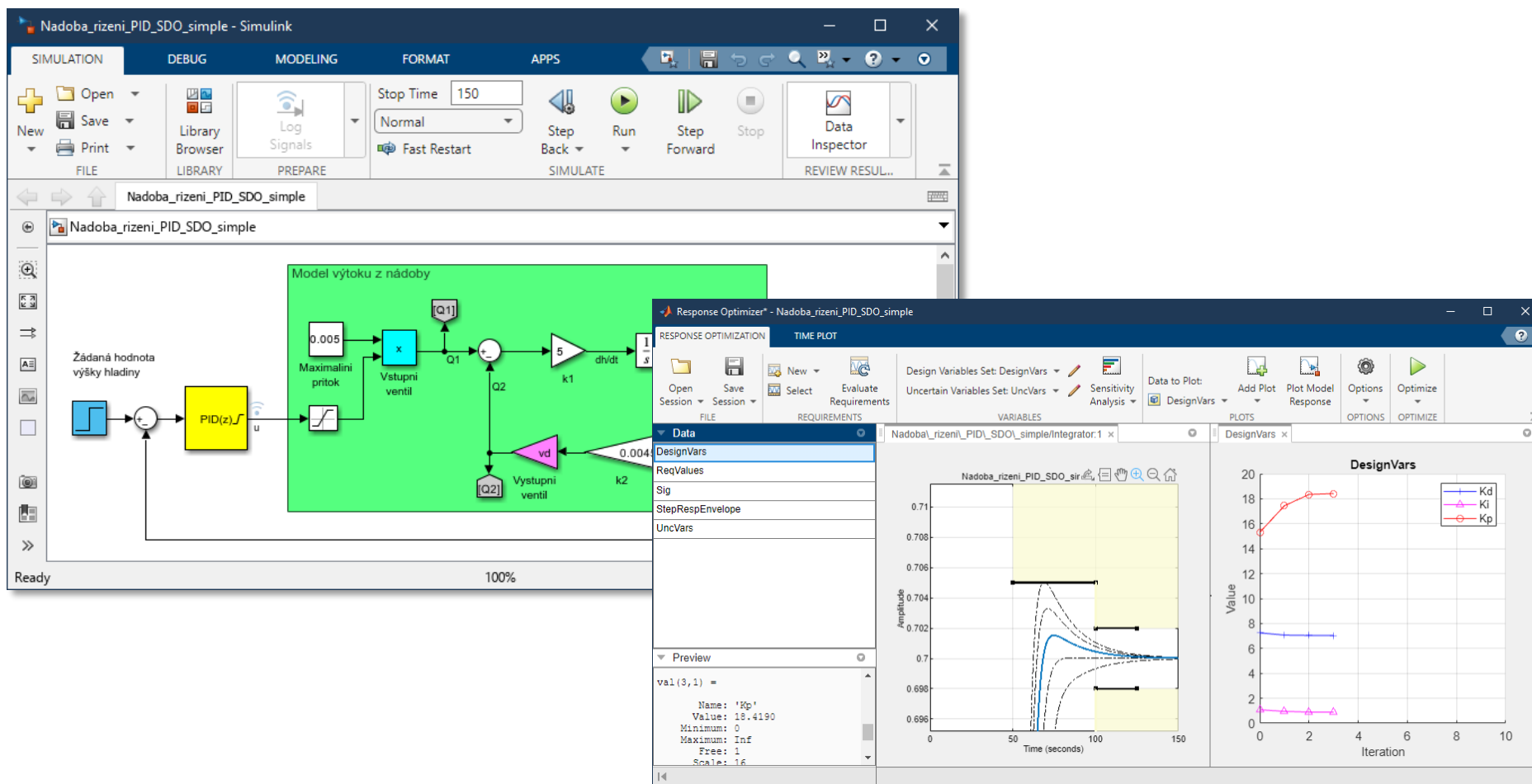

Ladenie na základe optimalizácie

- Využíva nelineárny model v Simulinku
  - nastavenie podmienok pre zvolené signály
- Ľubovoľná štruktúra riadiaceho systému
  - výber parametrov pre optimalizáciu
- Rôzne optimalizačné algoritmy
- Podpora paralelných výpočtov
- *Response Optimizer*
  - grafická aplikácia pre nastavenie a ladenie

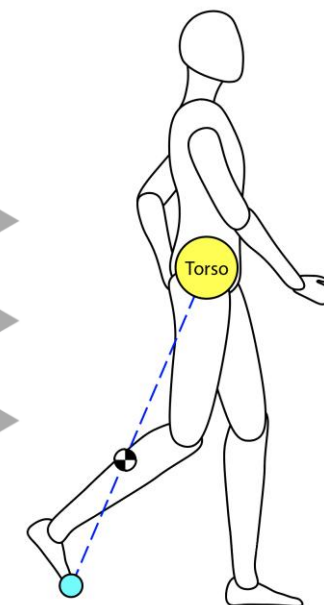
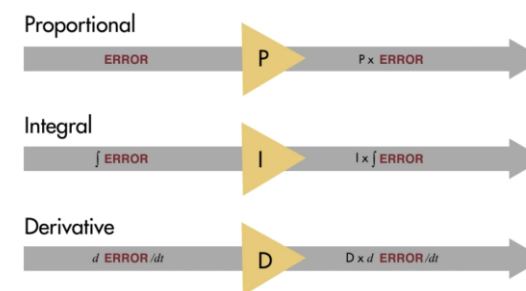
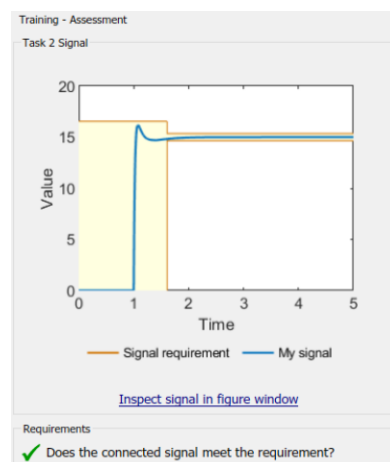
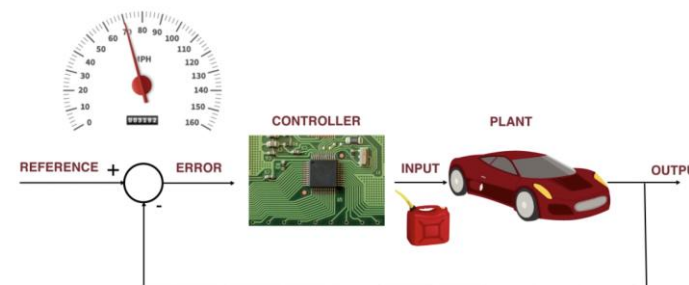
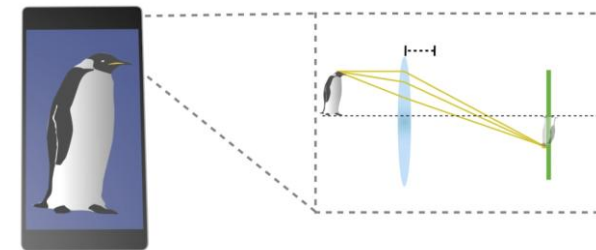

Ukážka: Ladenie so zahrnutím vplyvu neznámych parametrov

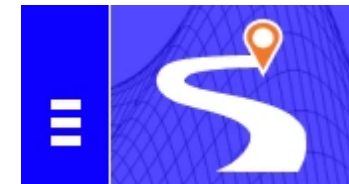

Control Design Onramp with Simulink

- Bezplatný krátky kurz o základoch lineárnej analýzy a návrhu riadenia
- Interaktívne cvičenia
- Automatizované hodnotenia a okamžitá spätná väzba
- Prístup online alebo zo Simulinku
- Obsahuje témy:
  - Linearizácia nelineárnych sústav
  - Bežná lineárna analýza
  - Spätnoväzbové riadenie
  - Automatické ladenie PID regulátora

Control System Design with MATLAB and Simulink

Zručnosti v oblasti návrhu riadiacich systémov

Obsahuje témy:

- Modelovanie riadiaceho systému
- Linearizácia
- Analýza riadiaceho systému
- Návrh PID regulácie
- Návrh klasického regulátora

Odporúča sa absolvovať:

MATLAB Onramp
2 hours

Simulink Onramp
2 hours

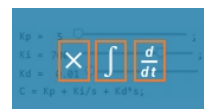
Control System Modeling Essentials
3 hours

Linearization of Nonlinear Systems
1.5 hours

Control System Analysis Techniques
3 hours

PID Control Techniques
1 hour

Classical Controller Design Techniques
2.5 hours

Ďakujem za pozornosť.

Otázky?